

Тема. Аналіз карти годинних поясів світу. Розв'язування задач на визначення часу.

Мета: навчитися аналізувати карту годинних поясів світу, визначати поясний місцевий час, різницю в місцевому часі та знаходити географічну довготу точки за відомим місцевим часом; у процесі розв'язування задач оцінити значення знань про систему відліку часу.

Обладнання: шкільний навчальний атлас 8 клас, підручник, зошит

Тип уроку: практична робота

Хід уроку

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

Що таке місцевий час?

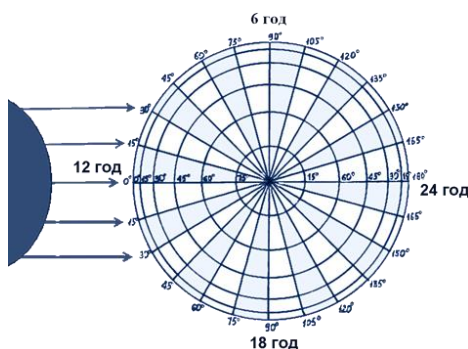
- **Місцевий час** — це час меридіана даного місця, що визначається положенням Сонця.

Земля робить повний оберт навколо своєї осі за 24 години, тобто будь-яка точка, що розташована на її поверхні, проходить коло довжиною 360° . Отже, за годину Земля повертається на 15° :

$$360^\circ : 24 \text{ год} = 15^\circ \text{ год}.$$

На 1° Земля повертається за 4 хв ($60 \text{ хв} : 15^\circ = 4 \text{ хв}$).

Тому місцевий час двох пунктів, відстань між якими за довготою становить 1° , відрізняється на 4 хвилини. Отже, чим більша відстань по довготі між пунктами, тим більша різниця місцевого часу між ними.

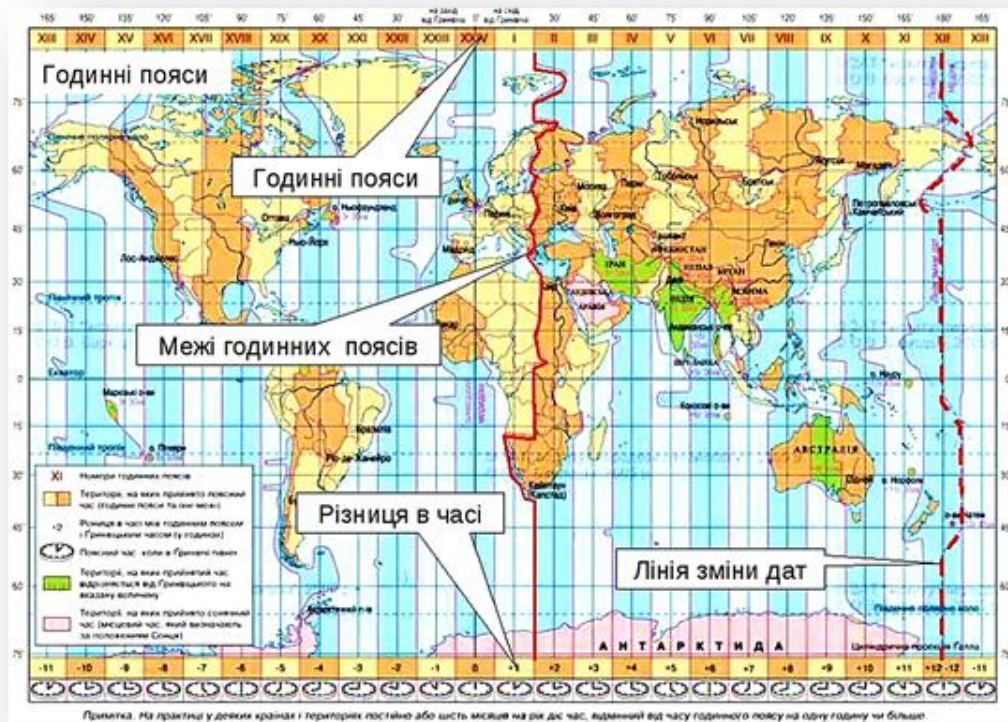
Що таке поясний час?

- **Поясний час** - це місцевий сонячний час середнього основного географічного меридіана даного часового поясу, тобто того меридіана, що проходить посередині певного поясу і відрізняється від сусідніх меридіанів на 15° .

За міжнародною угодою поверхню Землі умовно поділили на 24 часових пояси (від нульового до 23-го). У межах поясу відлік часу ведуть за тим меридіаном, який проходить посередині. Наприклад, меридіан 15° сх. д. є середнім для першого часового поясу ($15:15=1$); 30° сх. д. - для другого ($30:15=2$); 120° сх. д. - для восьмого ($120:15=8$) і т. д.

Відлік часових поясів ведеться від нульового (Гринвіцького) меридіана, а початок нової доби - на 180-му меридіані. Його ще називають лінією зміни дат.

Якщо рухатися із сходу на захід і перетнути лінію зміни дат, то одна доба додається. Наприклад, після 1 квітня настає 2 квітня. А якщо рухатися у зворотному напрямку, то одну і ту саму добу ми відлічуємо двічі. Наприклад, після 1 квітня знову буде 1 квітня.

III. Виконання практичної роботи.

Завдання №1 (2 бала): Заповніть пропуски в тексті.

Поверхня Землі розділена на _____ годинних поясів. Середня протяжність кожного поясу за довготою становить _____ градусів. Облік поясів ведеться з _____ до _____. Поясний час у суміжних поясах відрізняється на _____годину.

Територія України розташована в межах _____ годинних поясів, але в країні діє час _____ годинного поясу.

Завдання №2 (2 бала): Назвіть три-чотири країни світу, які реально мають різницю в часі на своїй території, вкажіть кількість годинних поясів у них.

Завдання №3 (2 бала): Визначте місцевий час (за картою «Адміністративно-територіальний устрій України»)

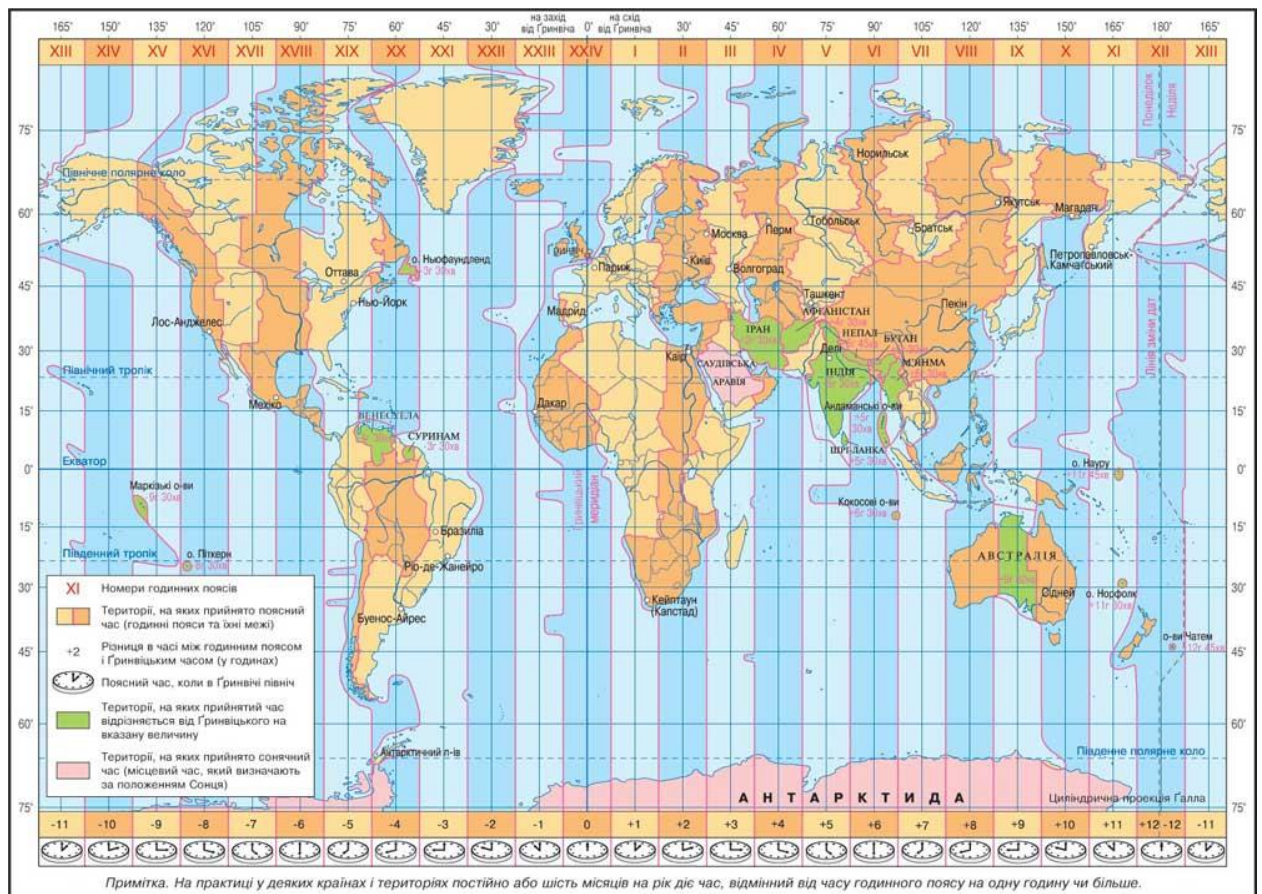
- 1) у Львові, якщо в Черкасах, місцевий час складає 23 год 40 хв.
- 2) Визначте місцевий час у Кривому Розі, якщо в Києві, місцевий час складає 12 год 13 хв.

Завдання №4 (2 бала): Визначте поясний час

- 1) у Києві, якщо у Пекіні 20 година.
- 2) у Буенос-Айресі, якщо у Києві 17 годин.

Завдання №5 (3 бала):

- 1) Визначте, на скільки хвилин відрізняється місцевий час Чернівців і Миколаєва.
- 2) Визначте час і дату в Мехіко, якщо місцевий час у Києві 03 год 40 хв, а дата - 13 жовтня
- 3) Який поясний час у Києві, якщо на 180 меридіані 3 год ночі 13 жовтня, Київ – II часовий пояс?

IV. Домашнє завдання: повторити параграф 12, 13